

ANHER

Innovative format of education and training of the integrated archaeological and natural heritage
2014-1-PL-KA202-003565

Metodologia kursów kształcenia ustawicznego dla dziedziny zintegrowanego dziedzictwa archeologicznego i naturalnego

Partners:

 Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

 UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM University of Amsterdam

 LANDWARD RESEARCH LTD. Landward Research Ltd.

 ARANZADI ZIENTZI ELKARTEA Aranzadi Zientzi Elkartea

 InEuropa srl

 A ROCHA A Rocha - Associação Cristã de Estudo e Defesa do Ambiente

www.e-archaeology.org/anher

CZĘŚĆ I – METODOLOGIA

Wstęp

Dokument ten jest wynikiem projektu "ANHER - Innovative format of education and training of the integrated archaeological and natural heritage" (2014-1-PL-KA202-003565) realizowanego w latach 2015-2017 w sześciu krajach Unii Europejskiej (Polsce, Holandii, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Portugalii i Włoszech) finansowanego w ramach programu Erasmus Plus Vocational Training.

Dokument podzielony został na dwie części: (i) metodologia, oraz (ii) wytyczne. Część dotycząca metodologii ma na celu zaprezentowanie stosowania materiałów dydaktycznych w ramach zintegrowanego dziedzictwa archeologicznego i naturalnego. Z kolei, wytyczne mają na celu wskazanie aspektów praktycznych związanych używaniem narzędzi kursowych i materiałów dydaktycznych.

Dokument ma na celu stworzenie przestrzeni wsparcia dla różnych jednostek, które zamierzają w przyszłości stosować dostępne materiały dydaktyczne, różnorodne narzędzia kursowe i infrastrukturę dla treningu w dziedzinie dziedzictwa naturalnego i archeologicznego, a także innych dziedzin.

Prezentowana metodologia została stworzona jako rezultat analiz potrzeb potencjalnych użytkowników, a także pod kątem rozwiązań dostępnych dla kursów na odległość. Różnorodność kontekstów nauczania wyraźnie wskazała heterogeniczne potrzeby, możliwości i punkty krytyczne, które powinny zostać wzięte pod uwagę w trakcie tworzenia efektywnego modelu kursowego. Kurs, który dedykowany jest dla osób dorosłych, powinien kierować się trzema różnymi aspektami dydaktycznymi, które muszą być zanalizowane by zostać odpowiednio przyjęte przez każdą grupę docelową:

- 1) rozpoznanie i aplikacja "teorii sposobów uczenia się" (Dunn, Dunn & Freeley 1984; Felder & Silverman 1988; James & Blank 1993) w kontekście narodowych tradycji dydaktycznych
- 2) Analiza kontekstu naukowego oraz przygotowanie dodatkowych materiałów w celu zapewnienia efektywności nauczania.
- 3) Aplikacja "adaptacyjnej teorii hipermedialnej" (Brusilovski 1996), dzięki możliwościom oferowanym przez model repozytorium treści (content repository model).

Partners:

Dodatkowo, charakterystyczne dla danego kraju metody nauczania powinny być brane pod uwagę (Hofstede & Hofstede 2005). Wydaje się, że interakcja pomiędzy kursantami jest istotnym punktem dla całościowej jakości i efektywności nauczania. Na przykład we Włoszech i Portugalii, spotkania twarzą w twarz wydają się bardzo istotne. W związku z tym, ważne jest, aby każdy kraj rozwinął swój własny sposób nauczania i uczenia się, co sprawia problem w tworzeniu wszelkich ogólnych rad. Mimo to stosowanie wirtualnych treningów daje kursantom możliwość do tworzenia społeczności zainteresowań (Garrison & Vaughan 2008), oraz do wspomagania procesu analizy krytycznej.

Identyfikacja potencjalnej grupy docelowej

By zidentyfikować potencjalną grupę docelową, zaleca się:

- Stworzenie wcześniejszych kontaktów z potencjalnymi kursantami pracującymi w ramach dziedzin zainteresowań na poziomie krajowym (np. w dziedzinie dziedzictwa naturalnego i archeologicznego i ich integracji). Badania mogą być administrowane w ramach sektorów zainteresowań, w których pojawiają się pytania dotyczące profesji respondentów oraz ich specyficznego doświadczenia z sektorem nauczania. Należy skontaktować się z reprezentatywną grupą respondentów.
- Mapowanie oraz analiza treningu pozwala na kontekstualizację nowej inicjatywy kursowej. Poprzez sektor kursowy rozumiemy tutaj sektor edukacji akceptowany przez Program Erasmus Plus: Vocational Training, Higher Education, School, Adult, Youth.

Identyfikacja grupy docelowej jest konieczna ponieważ dziedziny badawcze są bardzo szerokie, a kursy zazwyczaj koncentrują się wokół bardziej specyficznych tematów.

Rozpoznanie potrzeb i oczekiwań grupy docelowej

Identyfikacja potencjalnej grupy docelowej, jej dziedzin profesji, a także doświadczeń z sektorem edukacji powinna polegać także na specyficznej analizie oczekiwań i potrzeb grupy docelowej dotyczących treningu. Pozwoli to na zidentyfikowanie kategorii respondentów, którzy są bardziej zainteresowani tematem treningu, a także chcą uczestniczyć w przyszłym kursie. Możliwe jest także rozpoznanie preferencji w metodach nauczania (kształcenie na odległość vs. Inne metody) dla każdej grupy.

Najbardziej efektywnymi sposobami identyfikacji oczekiwań i potrzeb grup docelowych wobec kursów są:

- Analiza Dobrych Praktyk bazująca na istniejących kursach dostępnych dla potencjalnej grupy docelowej. Taka analiza daje możliwość uściślenia tego co zostało zrobione w

Partners:

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Aranzadi Zientzi Elkartea

InEuropa srl

University of Amsterdam

A Rocha - Associação Cristã de Estudo e Defesa do Ambiente

www.e-archaeology.org/anher

Landward Research Ltd.

każdym kraju w kontekście oczekiwań wobec kursów. Specyfikacja kategorii kursów powinna być także dokonana.

- Recenzja publikacji dotyczących grup docelowych. Celem takiej recenzji jest otrzymanie ogólnego spojrzenia na to co zostało opublikowane w każdym uczestniczącym kraju w interesującej nas dziedzinie. Definicja zebranych publikacji jest także potrzebna.
- Analiza regulacji prawnych i administracyjnych dla specyficznego punktu zainteresowania jako punkt wyjścia dla definiowania odpowiednich materiałów kursowych.
- Jeśli zajdzie taka potrzeba, należy skupić się także na niuansach leksykalnych i koncepcjach stosowanych w każdym kraju w relacji do użytego słownika w danej dziedzinie zainteresowania, a także na analizie porównawczej w ramach różnych krajów.
- Wywiady oraz kwestionariusze przedstawione mniejszej grupie pozwolą na lepszą identyfikację kompetencji, potrzeb i oczekiwań dotyczących kursu.

Potencjalna potrzeba stworzenia nowych materiałów treningowych i/lub zaoferowanie ich poprzez nowe metody treningu może być wynikiem kwestionariuszy. Analiza potrzeb i oczekiwań treningowych sprawi, że każdy kurs zakończy się pozytywnym rezultatem.

Wybór najbardziej efektywnej metody nauczania

Działanie to wymaga dokładnej analizy najczęściej wykorzystywanych modeli dostarczania treści w ramach danych sektorów kursowych, a także specyficznego pola zainteresowań oceniającego ich odpowiedniość. Proponujemy poniższe metody dystrybucji materiałów kursowych i organizacji kursu:

- Ustalone wg planu sesje kursowe z instruktorem i certyfikacją – jest to oferowane poprzez platformę e-learningową i może zawierać w sobie różne metody prowadzenia kursu wraz ze śledzeniem aktywności użytkowników i ich wspomaganie – szkolenie dla uczniów. Sesje kursowe odbywają się według ustalonego planu i zawierają w sobie czas na interakcję i mogą przewidywać certyfikację. Kurs online może być uzupełniony spotkaniami.
- Otwarty dostęp do materiałów dydaktycznych na stronie internetowej lub platformie e-learningowej – praca wg indywidualnego tempa z materiałem dydaktycznym dostępnym na stronie internetowej lub platformie. W pierwszym przypadku kurs zazwyczaj nie przewiduje śledzenia aktywności użytkowników, ich wsparcia – szkolenia dla uczniów i certyfikacji, w przypadku drugim, powyższe mogą być uwzględnione.

Partners:

Taka recenzja zawiera elementy ewaluacji metod dostarczania treści zgodnie z potrzebami i wymaganiami zidentyfikowanych grup docelowych (pracownicy fizyczni i profesjonaliści, którzy pracują w ramach sektora kształcenia ustawicznego).

Tworzenie kursu online z materiałów dydaktycznych zawartych w E-Archaeology Content Repository

Repozytorium zawierające treści e-learningowe powinno być stworzone tak by móc zapewnić kurs online. Takie repozytorium, które może być zbudowane przy użyciu narzędzi technicznych, pozwala na stworzenie zorganizowanej bazy materiałów pozwalających na składowanie materiałów dydaktycznych, ich przerabianie i ściąganie w formie cyfrowe w taki sposób, aby jak najlepiej dostosowywać się do wymagań i potrzeb grupy docelowej.

Narzędzie Content Repository jest oprogramowaniem stworzonym do produkcji repozytoriów treści e-learningowych. Umożliwia także stworzenie repozytoriów dla szerokiego spektrum tematów i pozwala na magazynowanie i zarządzanie treściami e-learningowymi w SCORM (wersja 1.2 i 2004) oraz na stworzenie nowych struktur treści gdy jest to potrzebne.

Podstawową funkcją każdego Repozytorium Treści jest tworzenie nowych komponentów e-learningowych przy wykorzystaniu tych już zmagazynowanych w repozytorium. Jest to analogiczne do procesu edytorskiego, w którym to edytor podczas autoryzowania nowego materiału wybiera poszczególne komponenty z treści znajdujących się w repozytorium. Wymaga to odnajdowania materiałów, które wcześniej zostały wgrane to repozytorium i zatwierdzone do używania w różnych kontekstach edukacyjnych.

Dzięki funkcjom Content Repository możliwe jest ściąganie zmagazynowanego materiału i tworzenie nowych treści e-learningowych.

Tworzenie kursu może zatem nastąpić z materiałów dydaktycznych zmagazynowanych w Content Repository. E-Archaeology Content Repository (www.e-archaeology.org/contentrepository) zawiera szereg materiałów dydaktycznych w ramach dziedziny dziedzictwa archeologicznego i naturalnego. Jest ono utrzymywane przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, ale posiada także pięć wersji krajowych: holenderską, portugalską, hiszpańską, brytyjską. W roku 2017 zawierało ono około 100 modułów w 9 językach poświęconych różnym aspektom ochrony i zarządzania dziedzictwem naturalnym i kulturowym. Każdy moduł składa się z kilku części (units) i ilustrowany jest odpowiednimi studiami przypadku. Materiały dydaktyczne w formie modułów i unitów, które znajdują się w E-Archaeology Content Repository mogą zostać użyte do stworzenia spersonalizowanych programów, które będą odpowiadać różnym potrzebom.

Partners:

Każdy kurs magazynowany w E-Archaeology Content Repository może być ściągnięty jako pakiet danych SCORM i następnie wykorzystany przy użyciu różnych platform e-learningowych: Blackboard, Moodle, LearnPress, etc.

Informowanie o kursie poprzez główny Heritage Educational portal i narodowe wersje HEP

Odpowiednie dobranie najlepszej metody nauczania, a także infrastruktura kursowa i narzędzia kursowe mogą posłużyć jako przewodnik dla tworzenia stabilnej struktury kursowej zarządzanej przez różne centra treningowe.

Kursy w dziedzinie dziedzictwa naturalnego i archeologiczne są dostępne poprzez Heritage Educational Portal (hep.e-archaeology.org). Są one dostępne zarówno w języku angielskim jak i polskim, włoskim, portugalskim i hiszpańskim. Platforma ma na celu zareklamować i ułatwić dostęp do kursów ANHER oferowanych przez różne centra treningowe, jak również reklamowanie innych inicjatyw treningowych. Następujące informacje na temat kursu dostępne są na HEP: krótki opis kursu, wymagania, metody nauczania, grupa docelowa, czas dostarczenia kursu, poziom trudności, autorzy a także jednostki dostarczające kurs, oraz praktyczne wskazówki dotyczące tego w jaki sposób należy zapisać się na kurs.

Prezentowane kursy oferowane są przez różne instytucje prowadzące kursy. Będą one także zintegrowane sektorem referencji systemów treningowych w dziedzinie zainteresowań dla każdego uczestniczącego kraju, powinny one także uzupełniać ofertę kursową istniejących instytucji.

Zarówno HEP jak i the E-Archaeology Content Repository mogą być używane przez różne centra treningowe i instytucje.

Ich używanie jest możliwe po podpisaniu dokumentu Memorandum of Understanding, które dookreśla relacje pomiędzy narodowymi stronami HEP oraz głównym Heritage Educational Portal, a także E-Archaeology Content Repository.

Wdrażanie kursu

W momencie, w którym kurs w formacie pakietu SCORM stworzony z wybranych źródeł znajdujących w E-Archaeology Content Repository zostanie stworzony, może zostać otwarty dla wybranej grupy docelowej stosując najbardziej efektywną metodę nauczania. Platforma obsługująca pliki SCORM, jak np. Moodle, jest potrzebna by rozpocząć prowadzenie takiego kursu. Platformy takie mają zazwyczaj różne rodzaje funkcjonalności, które pozwalają na szerokiego rodzaju interakcje – uczenie się asynchroniczne, ćwiczenie z samooceną, interakcje poprzez fora i Skype, uczenie się

Partners:

synchroniczne. Wszystkie te metody mogą zostać połączone poprzez interakcję bezpośrednią i osobiste spotkania.

Zaleca się także przygotowanie sylabusu, w którym wyjaśnione zostaną wszelkie detale kursu, a także funkcjonowanie platformy służącej do nauczania. Taki sylabus powinien w szczególności zawierać wymienione elementy: cele kursu, wymagania (umiejętności komputerowe i techniczne), organizację kursu i jego plan, wskazanie materiałów dydaktycznych i bibliografii, zasady ukończenia kursu i rodzaje otrzymywanych certyfikatów, zasady uczestnictwa. Dodatkowo, osoba nauczająca może odgrywać kluczową rolę w zarządzaniu kursem i komunikacji ze studentami.

Zaliczenie kursu i jego certyfikacja

Każdy kurs powinien zawierać szczegółowe informacje dotyczące wymagań związanych z jego zaliczeniem. Niektóre z sugerowanych wymagań mogą zawierać:

- Obecność w trakcie lekcji online, zapoznanie się z materiałami pomocniczymi.
- Regularne uczestnictwo w zajęciach i wkład w podniesienie ich wartości za pomocą udziału w dyskusjach na forach, które otrzymują pozytywną ocenę prowadzących zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku.
- Przygotowanie pracy pisemnej.

Jeśli jest to możliwe, należy zastosować także bardziej precyzyjne metody oceny wiedzy i nabycia nowych umiejętności np. poprzez sporządzenie kwestionariuszy dla uczestników kursu.

Platforma e-learningowa może zawierać także ćwiczenia, które będą podległy samodzielnej ocenie, lub które oceniane będą przez prowadzącego do oceny całościowej.

W każdej sytuacji, certyfikat potwierdzający ukończenie kursu może być wystawiony przez organizatora kursu lub przez konsorcjum zaangażowane do prowadzenia kursu.

Porady praktyczne i rekomendacje

Jednym z głównych problemów związanych z tworzeniem kursów jest utrzymanie odpowiedniego balansu pomiędzy efektywnością dydaktyczną (łączącą się zarówno ze strukturą semiotyczną jak i innowacyjną formułą repozytorium treści) i jakością naukową treści. Biorąc pod uwagę heterogeniczność grup docelowych, możliwość zastosowania modułów nauczania i przekształcenia ich w taki sposób by odpowiadały potrzebom uczących się jest kluczowym elementem w procesie tworzenia kursu. Jednakże, adaptacyjna natura treści jest często niewystarczająca by zapewnić wewnętrzną spójność propozycji dydaktycznej, a także kompletność prezentowanych tematów.

Partners:

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Aranzadi Zientzi Elkartea

InEuropa srl

University of Amsterdam

A Rocha - Associação Cristã de Estudo e Defesa do Ambiente

www.e-archaeology.org/anher

Landward Research Ltd.

Struktura modułowa części służących do nauczania wymaga koordynacji edytora, która to zagwarantuje autonomię poszczególnych części, tak by zwrócić szczególną uwagę na współzależność pomiędzy różnymi częściami modułów. W związku z tym, że kursy te mają służyć dla treningów skierowanych na profesjonalistów, relacja pomiędzy propozycją dydaktyczną a możliwością zastosowania treści musi stanowić wytyczną dla tworzenia treści kursu.

Poprzez zastosowanie tzw. modelu taksonomicznego Blooma (Bloom 1956) możemy sobie wyobrazić kierunek wymagany do zdobycia wiedzy, która następnie może zostać zamieniona w umiejętności praktyczne (Hein 1991). Złożoność scenariusza nauczania i uczenia się, który to zawiera zarówno wady (interakcje asynchroniczne, brak wspólnoty uczących się, brak związku z prowadzącym) jak i zalety (adaptacyjność, możliwość replikacji lekcji, modalność treści) narzędzi IT, wymaga poszukiwania balansu i spójności pomiędzy programem, kursem i sposobem jego zaliczenia (Achtenhagen 2012). Możliwość modyfikacji i integracji treści pozwala prowadzącemu na ulepszenie modelu dydaktycznego poprzez modyfikowanie relacji pomiędzy sylabusem, aktywnościami kursowymi i analizą rezultatów, idąc w kierunku ponownego zastosowania treści (Marciniak 2014). W związku z tym, nie jest możliwe oderwanie zalet E-Archaeology Content Repository od ciągłych prób ulepszania jakości programu i wspomagania interakcji – bezpośredniej lub pośredniej – z prowadzącymi, a także od zachęcania do stałego monitorowania wpływu każdej działalności dydaktycznej.

CZĘŚĆ II – WYTYCZNE

Krótki przewodnik krok po kroku używania E-Archaeology Content Repository

E-archaeology Content Repository może być używane w celu dostosowywania materiałów treści do potrzeb kursu. Stosowanie SCORM jako narzędzia technicznego oraz podział treści magazynowanej w repozytorium na części pozwala na manipulowanie treściami i tworzenie większych struktur z matych części. Takie fragmenty materiałów wielokrotnego użytku tworzone są przez prowadzącego kurs by następnie zastosować je do różnych kontekstów edukacyjnych, innych niż te, do których zostały stworzone na samym początku. Takie części składowe kursu są nazywane w repozytorium treści: Processable Units (PU). Podczas tworzenia Processable Units, Universal Curricular Taxonomy System (UCTS) może być zastosowane by rozróżnić komponenty o

Partners:

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Aranzadi Zientzi Elkartea

InEuropa srl

University of Amsterdam

A Rocha - Associação Cristã de Estudo e Defesa do Ambiente

www.e-archaeology.org/anher

Landward Research Ltd.

poszczególnych rozmiarach i znaczeniu dla treningu. UCTS dzieli materiały kursowe na trzy poziomy: Curriculum, Module i Unit, a te trzy poziomy poprzez swoją nomenklaturę determinują części materiału, które mogą być wykorzystane jako całość w procesie kursowym o różnej długości i trudności.

Osoba zalogowana jako użytkownik w E-archaeology Content Repository może ściągać zmagazynowane treści w formie pakietów SCORM (np. całe kursy e-learningowe). System pozwala na ściągnięcie różnych kategorii materiałów, takich jak całe programy nauczania, moduły, części składowe, nie można jednak ściągnąć pojedynczych tematów nauczania.

System pozwala także na dookreślenie struktury pakietów, które zamierzamy ściągnąć. Zatem, możliwe jest ściągnięcie pakietu SCORM z całą treścią określonego PU lub różnych pakietów złożonych z pojedynczych elementów zawierających się różnych PU. Funkcjonalność systemu ma bardzo praktyczny wymiar, zwłaszcza jeśli w kursie zamierzamy udostępnić materiały treningowe zgodnie z wcześniej ustalonym planem, a nie dzielić się nimi na początku kursu w całości.

Podczas stosowania E-archaeology Content Repository do przygotowania materiałów dla kursu, następujące kroki powinny zostać podjęte:

- 1) przeszukać repozytorium by odnaleźć odpowiednie treści gotowe do użycia, lub te, które zostaną użyte do stworzenia nowego kursu (select "My PU").
- 2) Stworzyć nową strukturę treści (choose "Create PU system") i nazwać ją zgodnie z potrzebami kursu. Poprzez zastosowanie funkcji "Drag and drop" można wybrać każdy PU zmagazynowany w Content Repository i przypisać go do stworzonego kursu.
- 3) Przygotować treści do ściągnięcia (Choose "Download SCORM" lub "Download for WWW") i wybrać strukturę treści (PU) zależnie od potrzeb danego kursu.

Użytkownicy, którzy posiadają odpowiednie prawa dostępu mogą wgrywać nowe treści w formacie SCORM (wersja 1.2. i 2004) do repozytorium. Ta funkcjonalność jest zarezerwowana dla użytkowników, którzy stworzyli kursy e-learningowe i którzy chcą podzielić się nimi z innymi. Następnym krokiem po wgraniu kursu e-learningowego do systemu, jest interpretacja całych treści kursu zgodnie z terminami pedagogicznymi, używając odpowiednich modeli dydaktycznych takich jak UCTS. W rezultacie powstaje podstawowe PU.

Kursy e-learningowe ściągnięte z E-archaeology Content Repository mogą zostać zintegrowane z nauczaniem na odległość jako:

- Podstawowe materiały kursowe – modele treningowe online z asystą prowadzącego,
- Materiały dodatkowe w procesie edukacyjnym stworzone w inny sposób – uczenie się synchroniczne (np. wideokonferencje), nauczanie tradycyjne.

W przypadku modelu treningowego online przy asyście prowadzącego, materiały e-learningowe mogą być dostarczane uczestnikom kursów zgodnie z wcześniej ustalonym planem. Studiowanie materiałów powinno być uzupełniane innymi aktywnościami, takimi

Partners:

jak dyskusje na forach, wikis, chaty, etc. Jeśli materiały w repozytorium treści zostały stworzone jako materiały dodatkowe, ich rola będzie zależna od specyficznych potrzeb kursowych.

Kliknij tutaj by uzyskać dostęp do modułu 9 i 10 oraz by w całości zapoznać się z aspektami technicznymi.

Krótki przewodnik krok po kroku stosowania HEP

Heritage Educational Portal prezentuje wszystkie dostępne kursy i zawiera w sobie strony krajowe, które odpowiadają krajom partnerów projektu ANHER. Zewnętrzne organizacje z tych samych krajów mogą także korzystać ze strony głównej i stron krajowych, istnieje także możliwość dodania nowych stron krajowych.

Istotną cechą prezentowania i reklamowania kursów jest zapewnienie odpowiednich informacji na stronach kursowych (możliwe jest dostarczenie wszystkich informacji zarówno w języku angielskim jak i w językach narodowych lub wybranie jednej z dwóch opcji). Po pierwsze, kursy powinny być dostarczane za pomocą jednej z dostępnych na platformie kategorii (zgodnie z ich tematyką) w taki sposób by pojawiały się na głównej stronie wraz z kursami innych organizacji korzystających z HEP.

Na stronie kursu można także utworzyć link do platformy organizacji prowadzącej, na której znajdują się wszystkie narzędzia do wspólnej aktywności i komunikacji z prowadzącym. W dodatku, dzięki funkcji "Course Importer" można wgrać treści w formacie prezentacji online i stworzyć dla nich odnośniki w HEP.

Kontakt do dostępu i używania narzędzi projektowych: Arkadiusz Marciniak (arekmar@amu.edu.pl).

Przykłady pochodzące z kursów prowadzonych przez partnerów projektu ANHER

WŁOSKI KURS PILOTAŻOWY – STUDIUM PRZYPADKU

Kurs prowadzony we Włoszech stwarzał możliwość zdobycia praktycznego doświadczenia poprzez wspólną pracę przy komentowaniu Karty Pietrsarsa, dokumentu, do którego należy odnosić się w dziedzinie zrównoważonej turystyki we Włoszech. Kolejnym doświadczeniem było wysyłanie informacji zwrotnych do Ministerstwa Kultury i Turystyki poprzez narodową delegację ICOMOS.

POLSKI KURS PILOTAŻOWY – STUDIUM PRZYPADKU

Jednym z problemów zaobserwowanych podczas kursu pilotażowego okazało się zróżnicowanie uczestników ze względu na ich wiek, wykonywany zawód i

Partners:

zainteresowania. Spośród polskich uczestników 47.4% uczestników stanowili leśnicy, 21.1% archeolodzy. Taki podział zawodowy miał znaczący wpływ na to w jaki sposób poszczególne grupy interpretowały treści modułów. Specjaliści z zakresu dziedzictwa naturalnego byli bardziej zainteresowani przypadkami odnoszącymi się do dziedzictwa naturalnego, a osoby zajmujące się dziedzictwem kulturowym skupiały się bardziej na wątkach kulturowych. Zachowanie odpowiedniego balansu pomiędzy tematami tak by odpowiadały wszystkim grupom stanowiło poważne wyzwanie dla osób tworzących kurs, któremu udało się sprostać jedynie częściowo.

Uczestnicy kursu różnili się także wiekiem. Większość z nich miała pomiędzy 25-35 lat (47.4%), młodszy (5.3%) mieli poniżej 24 lat, a najstarsi mieli 44 lata (10.6%). Takie zróżnicowanie ze względu na wiek miało wpływ na na kompetencje związane z używaniem platformy e-learningowej Moodle. Młodszy uczestnicy używali jej swobodnie, rozwiązując mniejsze problemy samodzielnie, starsi natomiast częściej napotykali problemy techniczne i wymagali pomocy. Grupa osób najstarszych była mniej zainteresowana uczestnictwem w formach dyskusyjnych i oceniali je jako nieprzydatne w procesie wymiany myśli i poglądów. Grupa osób młodszych, używała fora dużo częściej i w badaniu uznała je za ważną część kursu.

Z przedstawionej analizy można wywnioskować, że kursy e-learningowe są bardziej produktywne gdy grupa uczestników nie jest mocno zróżnicowana pod względem wieku, zawodu i zainteresowań. Szczególny wpływ na postrzeganie kursu ma wiek uczestników. Osoby młodsze, które przyzwyczajone są do nowych technologii i komunikacji internetowej, lepiej radziły sobie z platformą e-learningową. Z kolei, osoby starsze napotykały więcej problemów podczas używania platformy e-learningowej, co czasem zniechęcało ich do kontynuowania kursu.

HOLENDERSKI KURS PILOTAŻOWY – STUDIUM PRZYPADKU

Holenderski Kurs pilotażowy skupiał się na wykorzystaniu nowych funkcji repozytorium. Stworzono do tego celu dwa programy z wybranych części – najmniejszych bloków, które można było wybrać z systemu. Wybrane części zostały połączone w pakiety SCORM po to by stworzyć nowe moduły, a te następnie ustrukturyzowano w program kursu. Zatem, metoda polegała na budowaniu kursu od dołu do góry. Kursy zaprezentowano za pomocą narzędzia Blackboard, do którego dodano dodatkowe informacje wprowadzające po to by stworzyć spójną treść i sformułować jasne cele nauczania.

Nie mniej jednak, odpowiedzi krytyczne, które uzyskaliśmy od naszej grupy odnosiły się do tego, że kurs nie był spójny, a treści było zbyt wiele, dodatkowo ze względu na styl w jakim napisano teksty formalne (np. UNESCO, ICOMOS) ich treść była niezrozumiała i zostały niezbyt dobrze wprowadzone dla czytającego. Z punktu widzenia

Partners:

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Aranzadi Zientzi Elkartea

InEuropa srl

University of Amsterdam

A Rocha - Associação Cristã de Estudo e Defesa do Ambiente

www.e-archaeology.org/anher

Landward Research Ltd.

prowadzącego zgadzamy się z krytyką i należałoby poprawić kurs by polepszyć jakość nauczania.

Wcześniejsze kursy prowadzono ma modułach, które stworzono wcześniej, zatem zmiany dotyczyły jedynie części składowych (learning units) i ich skracania. Takie użycie modułów – wybieranie całych modułów, a nie samych części składowych z repozytorium – zostało lepiej przyjęte przez uczestników kursu. Istotną lekcją zatem pozostaje by budować materiały treningowe w stylu od dołu do góry, a nie z góry na dół.

BRYTYJSKI KURS PILOTAŻOWY – STUDIUM PRZYPADKU

W Wielkiej Brytanii przeprowadzono kurs używając podejścia Open Course przez stronę internetową. Oznacza to, że każdy mógł wziąć udział w kursie i mieć dostęp do materiałów. Moduły dostępne były cały czas, bez przedstawienia żadnego ustalonego planu. Zespół osiągnął bardzo wysoki poziom oglądalności modułów sięgający 281 unikalnych odwiedzających i 4.7 oglądnięć na odwiedzającego. Niektórzy z nich oglądali moduły więcej niż raz.

HISZPAŃSKI KURS PILOTAŻOWY – STUDIUM PRZYPADKU

Podczas prowadzenie hiszpańskiego kursu pilotażowego różne aspekty procesu e-learningowego zostały ocenione jako pozytywne i użyteczne. Części składowe z treściami zostały ułożone tak by utworzyć pięć modułów z towarzyszącymi im studiami przypadku i dyskusjami na forum, co sprawiło, że kurs był łatwy w kontynuowaniu w wymiarze cotygodniowym. Całkowity czas trwania kursu wynosił 5 tygodni, ale przedłużono go do 7 tygodni ze względu na prośby niektórych użytkowników.

70% uczestników kursu stanowiło grupę w wieku poniżej 30 lat i dla nich forma dyskusyjna stanowiła dobre pole dla wymiany myśli. Uczestnicy pozytywnie ustosunkowali się także do studiów przypadku, ponieważ dawały one możliwość zapoznania się z praktycznymi aspektami przedstawianymi w modułach.

Mimo to, uczestnicy kursu, ocenili niektóre przedstawiane informacje jako trudne do zrozumienia i bardzo ogólne, szczególnie dotyczyło to części przedstawiających kwestie europejskich aktów prawnych. Podsumowując, 90% uczestników kursu uznało treści kursu za wysokiej jakości, a strukturę modułów za poprawną.

PORTUGALSKI KURS PILOTAŻOWY – STUDIUM PRZYPADKU

Portugalski kurs pilotażowy przeprowadzono głównie dla nauczycieli biologii i pracowników sektora turystycznego, parków narodowych czy organów zagospodarowania przestrzennego. Kurs został przyjęty bardzo pozytywnie, a jego jakość oceniono wysoko. Jednakże, pomimo informacji, że jest to kurs internetowy, najlepiej została oceniona część, która polegała na bezpośrednim kontakcie pomiędzy uczestnikami kursu i prowadzącymi. Zatem, należałoby połączyć różne style nauczania i przede wszystkim

Partners:

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

University of Amsterdam

Landward Research Ltd.

Aranzadi Zientzi Elkartea

InEuropa srl

A Rocha - Associação Cristã de Estudo e Defesa do Ambiente

www.e-archaeology.org/anher

pozwolić przedstawicielom różnych profesji na dzielenie się swoim doświadczeniem i pomocą w przyszłych projektach.

Bibliografia

Achtenhagen, F., 2012. The curriculum-instruction-assessment triad. *Empirical research in vocational education and training* 4.1: 5-25.

Bloom, B. S., et al. 1956. *Taxonomy of educational objectives, Handbook I: The cognitive domain*. Vol. 19. New York: David McKay Co Inc.

Brusilovsky, P., 1996. Methods and techniques of adaptive hypermedia. *User Modelling and User-adapted Interaction* 6.2-3: 87-129.

Dunn, R., Dunn, K. and M. E. Freeley, 1981. Practical applications of the research: Responding to students' learning styles-step one. *Illinois State Research and Development Journal* 21-1: 1-21

Felder, R. M., and L. K. Silverman, 1988. Learning and teaching styles in engineering education. *Engineering education* 78.7: 674-681.

Garrison, D. R., and N. D. Vaughan, 2008. *Blended Learning in Higher Education. Framework, Principles, and Guidelines*. John Wiley & Sons.

Hofstede, G., & G. J. Hofstede, G. J., 2005. *Cultures and Organizations: Software of the Mind*. New York: McGraw-Hill, 2nd ed.

James, W. B., and W. E. Blank, 1993. Review and critique of available learning-style instruments for adults. *New Directions for Adult and Continuing Education* 59: 47-57.

Marciniak, J., 2014. Building E-Learning Content Repositories to support content reusability. *International Journal of Emerging Technologies in Learning* 9.3.

Sprenger, M., 2008. *Differentiation through Learning Styles and Memory*. Corwin Press.

Partners: